

32674
GK-63

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-899/140/260
Konu : Yazılı soru önergesi

26 / 25 / 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 08/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07- 149036 sayılı yazı,

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Özdal Üçer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/32674 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-899/397/706
Konu : Yazılı soru önergesi

26. / 05 / 2014

Sayın Özdal ÜÇER
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/32674 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmış olup, ceza ve cezaların infazıyla ilgili mevzuatımızda "siyasî tutuklu ve hükümlü" şeklinde bir tanımlama bulunmamaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun,

A) 1- "Nakiller" kenar başlıklı 53. maddesinde;

"(1) Hükümlüler, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayiş ve güvenlik, hastalık, eğitim, öğretim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle başka bir kuruma nakledilebilirler.

(2) Hükümlü nakilden önce aranır ve kurum hekimine, yoksa diğer bir resmî hekime muayene ettirilir; muayene sonucu yola çıkarılamayacağı anlaşılanlar, kurumun en üst amirince derhâl resmî bir sağlık kuruluşuna sevk edilir. Mazeretinin, biri hastalığın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekimin imzaladığı ve hastane başhekiminin onayladığı resmî rapor ile belgelenmesi hâlinde nakil, mazeret ortadan kalkıncaya kadar geri bırakılır ve durum Adalet Bakanlığına bildirilir.";

2- "Disiplin nedeni ile nakil" kenar başlıklı 55. maddesinde;

"(1) Hükümlü, hücreye koyma cezasını gerektiren eylemlerde bulunması hâlinde kurum yönetiminin hakkında disiplin işlemi yapılır ve kurum en üst amirinin istemi üzerine Bakanlıkça başka kurumlara nakledilebilir. Disiplin cezaları yeni kurumlarda çektirilir.

(2) Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, mahkeme kararı, kurum güvenliği, can güvenliği veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadırlar.";

3- "Zorunlu nedenlerle nakil" kenar başlıklı 56. maddesinde;

"(1) Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlüler, yargı çevresi dışında Adalet Bakanlığınca belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

nakledilebilirler.";

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün "İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri" kenar başlıklı 40. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) alt bentlerinde;

"(1) İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir;

a) Hükümlülerin suç türlerini belirleyerek, durumlarına uygun kurumlara ayrılımları ve bunlara uygun olacak infaz ve iyileştirme rejimini saptamak,

b) Hükümlülerin kurumlara kabullerinden sonra kalacakları odaları belirlemek,

c) Kurumlarda kalmakta olan hükümlüleri gruplandırmak,

d) Hükümlülerin kalmakta oldukları odaları değiştirmek,"

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

III- Ceza infaz mevzuatımızda "sürgün" şeklinde bir uygulama bulunmamaktadır. Hükümlü ve tutukluların nakilleri, 5275 sayılı Kanun ve Tüzük hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır. Hükümlü ve tutukluların sevklerinden önce gerekli sağlık kontrolleri yapılmakta, güvenlik önlemleri alındıktan sonra sevk işlemi gerçekleştirilmektedir.

Yine hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarına kabulleri, gruplandırılımları, kalacakları odaların belirlenmesi ve gerektiğinde değiştirilmesi Tüzüğü'nün ilgili maddeleri çerçevesinde yapılmaktadır.

IV- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Bingöl M tipi ve Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının oluşan adlî yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu veya araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerek sivil toplum örgütleri, resmî veya özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

V- Bingöl ve Van Cumhuriyet başsavcılıklarıyla yapılan yazışmalara verilen cevaplarda;

1- Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun bazı bloklarında tadilat çalışmalarının devam ettiği, bu nedenle adlî ve terör suçundan hükümlü ve tutukluların aynı bloğa alındığı, ancak aynı odada tutulmadığı, tadilat çalışması biten kısımlara ise idare ve gözlem kurulu kararıyla hükümlü ve tutukluların ayrı ayrı yerleştirildiği;

2- Soru önergesinde adı geçenlerin 25/09/2013 tarihinde tünel kazmak suretiyle kurumdan firar ettiği; akabinde bu kişilerin 27/09/2013 tarihinde tekrar yakalanarak Bingöl M Tipi Ceza İnfaz Kurumuna alınmadan Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna sevk edildiği;

3- Adı geçenlerin Bingöl M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda kaldıkları süre içerisinde darp edildikleri veya işkenceye maruz kaldıkları yönünde herhangi bir şikâyetlerinin

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

bulunmadığı, dolayısıyla söz konusu iddiaların gerçeği yansıtmadığı;

4- Bingöl M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan sevk edilen hükümlü ve tutukluların eşyalarının sevkini yapıldığı ring aracında yer olmamasından dolayı, bir kısmının gönderdikleri dilekçelere istinaden ailelerine teslim edildiği, eşyalarının gittikleri kuruma gönderilmesini isteyenlerin eşyaları ise ücreti kurum bütçesinden karşılanmak suretiyle bulundukları kurumlara kargo ve araç kiralamak suretiyle gönderildiği, gönderilen özel eşyaların hükümlü ve tutuklulara teslim edildiği; ancak, kurumda oda sistemi olması nedeniyle Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkındaki Yönetmeliđin 9'uncu maddesi gereğince, 5 adet radyo, 1 adet buzdolabı ve 1 adet televizyonun kendilerine verilmeyerek tutanak tanzim edilmek suretiyle emanet eşya deposunda muhafaza edildiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan